

Kontrollavdelningen
Enheten för foder- och gödselkontroll

Datum
9.4.2015

Dnr

ÖVERVAKNING AV FODER VID PRIMÄRPRODUKTION ÅR 2015

Livsmedelssäkerhetsverket Evira säkerställer foderkvaliteten genom att övervaka och analysera foder som importerats, tillverkats i hemlandet och foder som finns på marknaden. Därutöver övervakar Evira verksamheten av foderföretagarna. Syftet med övervakningen är att se till att foder är säkra, gå att spåra och att de uppfyller kraven i lagstiftningen. Foderföretagarna, inklusive jordbrukarna, bär ansvar för fodersäkerheten. Det är nödvändigt att kunna spåra foder så att man i en eventuell risksituation kan dra tillbaka bestämda foderpartier från marknaden.

Övervakningen av foderkedjan genomförs enligt en tillsynsplan som uppgörs årligen. Foderlagstiftningens krav gäller också alla primärproducenter av foder dvs. gårdar som odlar växter till foder, blandar foder och utfodrar produktionsdjur. Foderövervakningen av gårdarna är ett led i övervakningen av s.k. tvärvillkor. Att tvärvillkoren iakttas är en förutsättning för betalningen av de flesta jordsbruksstöden. Inspektörer av närings-, trafik- och miljöcentralerna (ELY-centralerna) bistår Evira i övervakningen. Inspektörer övervakar foder på cirka 1 procent av djur- och växtproduktionsgårdarna som ansökt om direkta eller delfinansierade EU-stöd.

Foderkontrollen av primärproduktion hänför sig till fodersäkerhet och spårbarhet för foder:

- användning av förbjudet animaliskt protein vid utfodring
- säkerställande av att det används foder innehållande animaliskt protein som lämpar sig för respektive djurart
- lagring av foder
- foderbokföring
- bokföring över användningen av växtskyddsmedel och biocider
- anskaffning av foder från registrerade eller godkända foderföretagare

ELY-centralens inspektör tar ett foderprov på gården för att det kontrolleras att det inte används förbjudet animaliskt protein vid utfodringen av djuren. Provet analyseras med en mikroskopisk metod i Evira. Man undersöker om provet innehåller köttben-, blod- eller fiskmjöl. I samband med analysen konstateras också andra möjliga visuella avvikelser i fodret, såsom levande skadeinsekter, mjöldryga och flyghavre. Dessa avvikelser leder dock inte till försummelser av tvärvillkoren, utan till åtgärder enligt foderlagen. Evira kan använda foderprovet också för annan lagstadgad övervakning på stickprovsbasis, såsom för undersökning av mykotociner, dioxiner eller rester av växtskyddsmedel. ELY-centralernas inspektörer tar också ensilageprov för selenarbetsgruppens uppföljande selenundersökningar. Evira skickar analysresultatet av foderprovet och beslutet samt en kopia av blanketten tillsyn över primärproducenter av foder på vilken Evira har gjort anteckningar om provresultat och andra nödvändiga noteringar till jordbrukaren. Dessutom postar Evira en besvärssanvisning i fråga om analysresultatet för foder till jordbrukaren, om Evira bestäms att gården måste vidta åtgärder med anledning av resultatet av foderprovet. Om du är missnöjd med Eviras beslut om det analyserade fodret skall du överklaga beslutet utan dröjsmål.

ELY-centralens inspektör klargör för jordbrukaren vilka observationer som gjorts under kontrollen, protokollets innehåll, förfarandet i samband med sändandet och undertecknandet av protokollet. Om du inte godkänner observationer, du kan lämna ytterligare utredningar om de punkter som du inte accepterar. Undertecknandet fråntar inte jordbrukaren hans eller hennes rätt att lämna ytterligare utredningar om övervakningen.

Foderövervakningen baserar huvudsakligen sig på foderlagen 86/2008, den allmänna livsmedelsförordningen (EG) nr 178/2002, foderhygienförordningen (EG) nr 183/2005, TSE-förordningen (EG) nr 999/2001, förordningen om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen 548/2012, och förordningen 665/2010 om användning av mjölk, mjölkbaserade produkter och biprodukter som uppkommer vid bearbetningen av mjölk vid utfodring av livsmedelsproducerande djur.

Mera information om foder, verksamheten inom fodersektorn och tillsynen:

<http://www.evira.fi/portal/se/djur/foder/>